

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาหัวเรื่องภาษาไทยสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่มและจากหัวเรื่องที่บรรณารักษ์ในสาขานี้กำหนดขึ้นใช้ในห้องสมุด เปรียบเทียบกับเกณฑ์โครงสร้างของหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องมาตรฐาน ได้แก่ L.C. Subject Headings และ Sears List of Subject Headings และศึกษาปัญหาการให้หัวเรื่องภาษาไทยสำหรับวัสดุห้องสมุดในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ของบรรณารักษ์วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการเพื่อเสนอตารางหัวเรื่องย่อยภาษาไทยสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์เช่นเดียวกับ Free-floating Table ของ Library of Congress Subject Headings โดยกำหนด สมมติฐานไว้ดังนี้

1. หัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อยที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองนั้นมีลักษณะต่างๆ กัน ไม่เป็นไปในแนวเดียวกัน
2. หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองจะสอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการกำหนดหัวเรื่องมาตรฐานเป็นส่วนใหญ่

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งการเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ จากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่มและจากหัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่ง กำหนดขึ้นใช้เองเปรียบเทียบกับโครงสร้างของหัวเรื่องจากหนังสือหนังสือหัวเรื่องมาตรฐาน ได้แก่ L.C. Subject Headings และ Sears List of Subject Headings

สำหรับหัวเรื่องภาษาไทยสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่ใช้เป็นประชากรได้รวบรวมจาก

4 แหล่งคือ

1. กองหอสมุด ประถมวงศ์. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.
2. ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. คณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตร
รายการ. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 2532.
3. ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2530.
4. หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองในห้องสมุดที่ทำการสำรวจจำนวน 6 แห่ง

ได้แก่

- 4.1 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น
  - 4.2 ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 4.3 ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
- เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
- 4.4 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต
  - 4.5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร
  - 4.6 ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตอุเทนถวาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ เกณฑ์โครงสร้างของหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่อง

มาตรฐานได้แก่ L.C. Subject Headings และ Sears List of Subject Headings

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การนับจำนวนของข้อมูลที่ได้อัตราการและคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสำหรับวัสดุห้องสมุดสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ของบรรณารักษ์วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการในสาขานี้

กลุ่มประชากร ได้แก่ บรรณารักษ์วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทยของห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่ง ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในส่วนที่ 1 รวม 12 คน

ในกรณีที่ห้องสมุดมีบรรณารักษ์วิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทยมากกว่า 1 คนได้เลือกสัมภาษณ์บรรณารักษ์ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายตลอดจนบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทยด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ของข้อมูลทุกรายการ จัดลำดับจำนวนห้องสมุดสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ของบรรณารักษ์

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์หัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยได้รวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์จากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่มและหัวเรื่องจากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งได้หัวเรื่องทั้งสิ้นจำนวน 1,810 หัวเรื่อง หลังจากที่ได้คัดเลือกหัวเรื่องซ้ำกันและหัวเรื่องที่เป็นคำวิสามานยนามออกไป ปรากฏว่า หัวเรื่องที่ใช้เป็นประชากรเป็นหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยจำนวน 338 หัวเรื่อง เป็นหัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์กำหนดขึ้นใช้เองจำนวน 1,182 หัวเรื่อง

เมื่อนำหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองจำนวน 1,182 หัวเรื่องมาวิเคราะห์แล้ว ปรากฏว่า หัวเรื่องจำนวน 955 หัวเรื่องมีลักษณะไม่แตกต่างกัน ส่วนหัวเรื่องอีกจำนวน

227 หัวเรื่อง มีลักษณะโครงสร้างของหัวเรื่องแตกต่างกันและมีปัญหาในการเลือกใช้ ลักษณะของหัวเรื่องที่แตกต่างกันมากที่สุดคือ การใช้หัวเรื่องแตกต่างกันในด้านโครงสร้างของหัวเรื่อง โดยใช้ศัพท์บางคำเป็นหัวเรื่องใหญ่ในรูปของคำนามแต่มีการแยกคำนามออกเป็นหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบและใช้เครื่องหมายอิทธิกัณฑ์ จุลภาค มหัพภาค ต่างๆ กันออกไป หัวเรื่องย่อยที่ใช้ศัพท์แตกต่างกันแต่สื่อความหมายใกล้เคียงกันมีจำนวน 185 หัวเรื่องหรือร้อยละ 81.50 รองลงมาคือการใช้ศัพท์เป็นหัวเรื่องใหญ่แตกต่างกันแต่สื่อความหมายใกล้เคียงกันมีจำนวน 24 หัวเรื่องหรือร้อยละ 10.57 ส่วนลักษณะของหัวเรื่องที่แตกต่างกันน้อยที่สุดคือใช้คำเชื่อม "กับ", "และ" แตกต่างกันมีจำนวน 2 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.89

ในการทดสอบโครงสร้างของหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยและหนังสือหัวเรื่องภาษาต่างประเทศผู้วิจัยใช้หัวเรื่องที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "สถาปัตยกรรม" จากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่มและหัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมาเปรียบเทียบกันตามโครงสร้างของหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องมาตรฐานได้แก่ L.C. Subject Headings และ Sears List of Subject Headings ปรากฏว่า มีหัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมากที่สุดจำนวน 139 หัวเรื่องหรือร้อยละ 75.14 รองลงมาได้แก่หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" จำนวน 36 หัวเรื่องหรือร้อยละ 19.46 และหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" จำนวน 7 หัวเรื่องหรือร้อยละ 3.78 ส่วนหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" มีจำนวนหัวเรื่องน้อยที่สุดคือ 3 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.62 ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ตามประเภท คือ หัวเรื่องใหญ่ และหัวเรื่องย่อยแล้วได้ผลดังนี้

ในหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" มีหัวเรื่องใหญ่ที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "สถาปัตยกรรม"

มากที่สุดคือ จำนวน 35 หัวเรื่องหรือร้อยละ 18.92 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องที่บรรณารักษ์ จากห้องสมุดในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีหัวเรื่องใหญ่จำนวน 18 หัวเรื่องหรือร้อยละ 9.73 และหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" มีหัวเรื่องใหญ่จำนวน 5 หัวเรื่องหรือร้อยละ 2.70 สำหรับ หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" มี หัวเรื่องใหญ่ในค่านี้น้อยที่สุดเพียง 3 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.62

ส่วนหัวเรื่องย่อยที่ใช้ประกอบหัวเรื่องใหญ่ที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "สถาปัตยกรรม" ปรากฏว่า หัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งกำหนดขึ้น ใช้เองมีจำนวนหัวเรื่องย่อยมากที่สุดคือ 121 หัวเรื่องหรือร้อยละ 65.41 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" มี หัวเรื่องย่อยจำนวน 2 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.08 และหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับ หนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบัน อุดมศึกษา" มีหัวเรื่องย่อยจำนวน 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.54 ส่วนหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" ไม่มีหัวเรื่องย่อยประกอบ หัวเรื่องใหญ่ที่ขึ้นต้นด้วยคำดังกล่าว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบหัวเรื่องที่ใช้ศัพท์แตกต่างกันแต่สื่อ ความหมายใกล้เคียงกันจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยจำนวน 9 หัวเรื่อง

ในการทดสอบโครงสร้างหัวเรื่องในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์โดยตรงจาก "L.C. Subject Headings" และ "Sears List of Subject Headings" โดยให้หัวเรื่อง ที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "Architecture" ปรากฏว่าหัวเรื่องภาษาต่างประเทศทั้งสองเล่มมี หัวเรื่องใหญ่ 167 หัวเรื่องและมีหัวเรื่องย่อย 238 หัวเรื่อง (ตารางที่ 4) เมื่อเปรียบเทียบกับหัวเรื่องที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "สถาปัตยกรรม" จากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่ม และหัวเรื่อง ที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองรวมกันแล้วมีหัวเรื่องใหญ่เพียง 61

หัวเรื่อง และมีหัวเรื่องย่อย 124 หัวเรื่อง (ตารางที่ 5)

จากการวิเคราะห์หัวเรื่องใหญ่ตามลักษณะทางภาษา ปรากฏว่า หัวเรื่องใหญ่ที่เป็นกลุ่มคำที่ได้ใจความแต่มีการเปลี่ยนตำแหน่งโดยย้ายที่คำที่ต้องการเน้นหนักมาไว้เป็นคำแรกมีจำนวนมากที่สุดคือ 142 หัวเรื่องหรือร้อยละ 62.28 โดยหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" มีจำนวนมากที่สุดคือ 124 หัวเรื่องหรือร้อยละ 54.38 รองลงมาได้แก่หัวเรื่องจาก "Sears List of Subject Headings" มีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะนี้จำนวน 14 หัวเรื่องหรือร้อยละ 6.14 และหัวเรื่องที่บรรณาธิกรรจากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีจำนวน 4 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.75 ส่วนหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่มไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะดังกล่าว

จำนวนหัวเรื่องจำแนกตามลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องใหญ่ อันดับรองลงมาได้แก่ หัวเรื่องใหญ่ที่มีลักษณะเป็นคำนามคำเดียวจำนวน 47 หัวเรื่องหรือร้อยละ 20.61 หัวเรื่องใหญ่จากแหล่งที่มาของหัวเรื่องทุกแหล่งจะปรากฏหัวเรื่องใหญ่ลักษณะนี้ โดยหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" มีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะนี้จำนวนมากที่สุดคือ 29 หัวเรื่องหรือร้อยละ 12.72 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องที่บรรณาธิกรรจากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีหัวเรื่องใหญ่ 8 หัวเรื่องหรือร้อยละ 3.51 หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" มี 5 หัวเรื่องหรือร้อยละ 2.19 หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" มี 3 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.31 ส่วนหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" และ "Sears List of Subject Headings" มีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะดังกล่าวในจำนวนที่เท่ากันคือ 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.44

หัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำนามสองคำขึ้นไปเชื่อมด้วยสันธาน "กับ", "และ" มีจำนวน 32 หัวเรื่องหรือร้อยละ 14.03 โดยหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" มีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะนี้มากที่สุดจำนวน 22 หัวเรื่องหรือร้อยละ 9.65 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองจำนวน 5 หัวเรื่องหรือร้อยละ 2.19 หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" จำนวน 4 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.75 หัวเรื่องจาก "Sears List of Subject Headings" มีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะนี้เพียง 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.44 ไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะนี้จากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" และ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์"

หัวเรื่องใหญ่ที่เป็นกลุ่มคำที่เรียงเรียงเป็นข้อความที่ได้ใจความมีจำนวน 6 หัวเรื่องหรือร้อยละ 2.64 โดยหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" มีหัวเรื่องใหญ่ลักษณะนี้มากที่สุดคือ 3 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.31 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" มีจำนวน 2 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.89 หัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดทางสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีเพียง 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.44 ไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องลักษณะนี้จากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" หนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" และ "Sears List of Subject Headings"

สำหรับหัวเรื่องใหญ่ที่มีลักษณะเป็นหัวเรื่องที่มีคำอธิบายอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บมีเพียงหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" ที่มีหัวเรื่องใหญ่ดังกล่าวจำนวน 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.44

ส่วนการวิเคราะห์หัวข้อเรื่องย่อยตามประเภท ปรากฏว่า หัวเรื่องย่อยแสดงสาขาเฉพาะด้านมีจำนวนมากที่สุดคือ 153 หัวเรื่องหรือร้อยละ 42.26 โดยหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" มีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวมากที่สุดคือ 86 หัวเรื่องหรือร้อยละ 23.75 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวจำนวน 61 หัวเรื่องหรือร้อยละ 16.85 หัวเรื่องจาก "Sears List of Subject Headings" มีจำนวน 6 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.66 ไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องย่อยลักษณะนี้จากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยทั้ง 3 เล่ม

จำนวนหัวเรื่องจำแนกตามประเภทของหัวเรื่องย่อย อันดับรองลงมาได้แก่ หัวเรื่องย่อยแสดงเทคนิคมีจำนวน 145 หัวเรื่องหรือร้อยละ 40.06 โดยหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" มีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวมากที่สุดจำนวน 121 หัวเรื่องหรือร้อยละ 33.42 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องที่บรรณารักษ์ในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองจำนวน 22 หัวเรื่องหรือร้อยละ 6.08 หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" และ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" มีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวจำนวนเท่ากันคือ 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.28 ไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องย่อยลักษณะดังกล่าวจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" และ "Sears List of Subject Headings"

หัวเรื่องย่อยแสดงยุคสมัยหรือลำดับเหตุการณ์มีจำนวน 46 หัวเรื่องหรือร้อยละ 12.71 โดยหัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีจำนวนมากที่สุดคือ 22 หัวเรื่องหรือร้อยละ 6.08 รองลงมาได้แก่ หัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" มีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวจำนวน 21 หัวเรื่องหรือร้อยละ 5.80 หัวเรื่องจาก "Sears List of Subject Headings" มีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวจำนวน 2 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.55 ส่วน

หัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" มีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวเพียง 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.28 ไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องย่อยประเภทดังกล่าวจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" และหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา"

ส่วนหัวเรื่องย่อยแสดงวิธีเขียนมีจำนวน 18 หัวเรื่องหรือร้อยละ 4.97 โดยหัวเรื่องที่ย่อยมาจากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีจำนวนมากที่สุดคือ 16 หัวเรื่องหรือร้อยละ 4.42 ส่วนหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" มีหัวเรื่องย่อยดังกล่าว 2 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.55 ไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องย่อยดังกล่าวจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยทั้ง 3 เล่ม และ "Sears List of Subject Headings"

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสอบถามบรรณารักษ์จากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ ที่ทำการสำรวจ 6 แห่ง

จากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์จำนวน 12 คน ปรากฏว่ามีบรรณารักษ์จำนวน 8 คนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และมีบรรณารักษ์จำนวน 4 คนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ได้แก่ บรรณารักษ์จากหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น 1 คน บรรณารักษ์จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร 2 คนและบรรณารักษ์จากห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตอุเทนถวาย 1 คน สำหรับระยะเวลาปฏิบัติงานในห้องสมุดนั้น ปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 5 คนปฏิบัติงานในห้องสมุดมาเป็นเวลา 7-9 ปี สำหรับบรรณารักษ์ที่ได้ปฏิบัติงานในห้องสมุดเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไปมี 4 คน ส่วนระยะเวลาที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยนั้น พบว่า บรรณารักษ์จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมานานที่สุดคือ 15 ปีนับตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานใน

ห้องสมุดมา มีบรรณารักษ์จำนวน 5 คนที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทยน้อยกว่าระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดเนื่องจากเคยปฏิบัติงานในหน้าที่บริการมาก่อน

ปัญหาที่บรรณารักษ์ในสาขานี้ประสบในการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์มากที่สุด 8 คนคือ หัวเรื่องย่อจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยเหมาะสำหรับสาขาวิชาทั่วไป ไม่มีหัวเรื่องย่อในสาขาวิชาเฉพาะโดยเฉพาะในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ และค้นหัวเรื่องย่อได้ยากเพราะขาดตารางหัวเรื่องย่อเพื่อการปรับใช้ รองลงมาจำนวน 7 คนคือไม่มีหนังสือค้นที่บัญญัติทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่เป็นมาตรฐานในการคิดค่าใหม่ขึ้นใช้เป็นหัวเรื่อง

สำหรับหนังสือหัวเรื่องที่บรรณารักษ์ใช้เป็นหลักในการให้หัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์นั้น จากการวิจัยพบว่าบรรณารักษ์จำนวนทั้งสิ้น 12 คนใช้หนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" รองลงมาคือบรรณารักษ์ 7 คนใช้หนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" ส่วน "L.C. Subject Headings" มีบรรณารักษ์ใช้ประกอบการให้หัวเรื่องภาษาไทยจำนวน 10 คน

เมื่อสอบถามถึงปัญหาในการใช้หัวเรื่องทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์จากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" จากบรรณารักษ์ 7 คนที่ใช้หนังสือหัวเรื่องดังกล่าว ปรากฏว่า บรรณารักษ์ 6 คนประสบปัญหาในระดับมากในเรื่องที่ว่าหนังสือหัวเรื่องดังกล่าวมีหัวเรื่องย่อสำหรับสาขาวิชาทั่วไปแต่ไม่มีหัวเรื่องย่อในสาขาวิชาเฉพาะ เช่น สถาปัตยกรรมศาสตร์

ส่วนบรรณารักษ์จำนวน 5 คนที่ใช้หนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุด

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" นั้น พบว่า บรรณารักษ์ 4 คนประสบปัญหาในระดับมากเกี่ยวกับ หัวเรื่องใหญ่ทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่มีอยู่ไม่ทันสมัยไม่สัมพันธ์กับหนังสือและบทความทาง วิชาการใหม่ๆ ในสาขาวิชานี้และปัญหาในเรื่องที่ว่า มีหัวเรื่องย่อยสำหรับสาขาวิชาทั่วไปแต่ไม่มี หัวเรื่องย่อยในสาขาวิชาเฉพาะ เช่น สถาปัตยกรรมศาสตร์

สำหรับบรรณารักษ์จำนวน 12 คนที่ใช้หนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของ คณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" นั้น ปรากฏว่ามีบรรณารักษ์ 7 คนประสบปัญหาในระดับมากเกี่ยวกับหนังสือหัวเรื่องมีหัวเรื่องย่อย สำหรับสาขาวิชาทั่วไปแต่ไม่มีหัวเรื่องย่อยในสาขาวิชาเฉพาะ เช่น สถาปัตยกรรมศาสตร์ และ คำอธิบายการลำดับหัวเรื่องไม่ชัดเจน เช่นในการใช้หัวเรื่องย่อยทางภูมิศาสตร์และประวัติ ของสถาปัตยกรรมศาสตร์ไม่มีคำอธิบายการใช้ว่า ควรลำดับหัวเรื่องย่อยประเภทใดก่อนหลัง

วิธีการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ขึ้นใช้เองของบรรณารักษ์ เมื่อพบว่า ในหนังสือหัวเรื่องไม่มีหัวเรื่องที่ต้องการ ปรากฏว่าวิธีที่บรรณารักษ์จำนวน 10 คนใช้มากที่สุดคือ คุ้เทียบจากหนังสือหัวเรื่องภาษาต่างประเทศ คือ L.C. Subject Headings โดยการแปลหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับคำในภาษาไทย วิธีรองลงมาคือ บรรณารักษ์ จำนวน 9 คนใช้ศัพท์ใหม่ๆ ในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์โดยยึดถือตามหลักเกณฑ์ที่หนังสือหัวเรื่อง แนะนำไว้

สำหรับปัญหาในการเพิ่มเติมหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ขึ้นใช้เอง ของบรรณารักษ์ ปรากฏว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่จำนวน 7 คนประสบปัญหาเกี่ยวกับศัพท์ บางคำที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศมีผู้แปลหลายคนไม่ทราบว่า จะเลือกใช้คำใดจึงจะเป็นที่ สอมรับ ส่วนปัญหาที่บรรณารักษ์ประสบทั้งในระดับมากและระดับปานกลางในจำนวนที่เท่ากัน 5 คน ได้แก่ ปัญหาการเลือกใช้คำให้สื่อความหมายได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการมากที่สุด และ

หัวเรื่องที่เกิดขึ้นเองไม่มีคู่มือเทียบกับมาตรฐานว่าศัพท์ที่จะเพิ่มเติมควรรู้คำใด

เมื่อสอบถามถึงอัตราการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ (รวมหัวเรื่องย่อย) ปรากฏว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 4 แห่งไม่เคยตรวจสอบการเพิ่มของหัวเรื่อง มีเพียงห้องสมุด 2 แห่งคือห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรและห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ที่ตรวจสอบอัตราการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ว่ามีประมาณ 1-30 หัวเรื่องต่อปี สำหรับข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ในการปรับปรุงหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์นั้น บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เสนอแนะว่าควรมีตัวอย่างในการใช้ชุดของหัวเรื่องย่อยเพื่อเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการนำไปใช้

อภิปรายผล

1. ตามสมมติฐานข้อแรกที่ว่า หัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อยที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองนั้นมีลักษณะต่างๆ กัน ไม่เป็นไปในแนวเดียวกันนั้นการวิจัยสามารถพิสูจน์รายละเอียดได้ว่า หัวเรื่องที่ใช้เป็นประชากรจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยมีเพียง 338 หัวเรื่องเท่านั้น แต่หัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีจำนวน 1,182 หัวเรื่อง ซึ่งนับว่ามีมากเกินครึ่งหนึ่งของหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย แสดงให้เห็นว่า หัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องมีน้อยและส่วนใหญ่เป็นหัวเรื่องกว้างๆ ไม่ตรงกับความต้องการของบรรณารักษ์ ทำให้บรรณารักษ์ต้องกำหนดหัวเรื่องขึ้นใช้เอง นอกจากนี้ยังพบปัญหาของบรรณารักษ์ในการใช้หนังสือหัวเรื่องภาษาไทยทั้ง 3 เล่มตรงกันคือ มีหัวเรื่องย่อยสำหรับสาขาวิชาทั่วไปแต่ไม่มีหัวเรื่องย่อยในสาขาวิชาเฉพาะสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับหัวเรื่องภาษาไทยทั้งหมดในปริทัศน์วรรณกรรม

สำหรับหัวข้อที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขาที่ 6 แห่งกำหนดขึ้นเองจำนวน 1,182 หัวเรื่องนั้น ปรากฏว่าหัวเรื่องส่วนใหญ่จำนวน 955 หัวเรื่องมีลักษณะไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามเกณฑ์โครงสร้างของหัวเรื่อง มีเพียงหัวเรื่องจำนวน 227 หัวเรื่องที่มีลักษณะโครงสร้างของหัวเรื่องแตกต่างกันและมีปัญหาในการเลือกใช้ ผลการวิจัยจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานดังกล่าว ข้างต้นและขัดแย้งกับงานวิจัยของบุณยพร ปานดิษฐ์ (2529: 209) ที่พบว่า หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองมีลักษณะที่แตกต่างกัน

ส่วนการวิเคราะห์หัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อยที่มีการใช้แตกต่างกันไม่เป็นไปในแนวเดียวกัน ได้รายละเอียดว่า

1. มีการใช้โครงสร้างแตกต่างกันในด้านประเภทของหัวเรื่องโดยใช้ศัพท์บางคำเป็นหัวเรื่องใหญ่ในรูปของคำนามหรือแยกคำนามออกเป็นหัวเรื่องใหญ่ที่มีหัวเรื่องย่อยประกอบใช้เครื่องหมายยัติภังค์ จุลภาค และมหัพภาคต่างๆ กันออกไป หัวเรื่องย่อยบางหัวเรื่องก็ใช้ศัพท์แตกต่างกันแต่สื่อความหมายใกล้เคียงกัน
2. มีการแยกบางส่วนของคำนามหรือกลุ่มคำเป็นคำอธิบายหัวเรื่องในวงเล็บหรือแยกเป็นหัวเรื่องย่อย
3. ใช้คำเชื่อม "กับ", "และ" แตกต่างกัน
4. ใช้ศัพท์เป็นหัวเรื่องใหญ่แตกต่างกันแต่สื่อความหมายใกล้เคียงกัน
5. ใช้วิธีเขียนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของลออ รอดมณี (2531: 70-77) และเพ็ญแข ประจงใจ (2533: ก) ที่พบว่า หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองมีลักษณะเป็นคำนามทั่วไปและหัวเรื่องย่อยประกอบหัวเรื่องใหญ่ ส่วนการใช้ศัพท์เป็นหัวเรื่องใหญ่แตกต่างกัน แต่สื่อความหมายใกล้เคียงกันนั้นได้ผลตรงกับงานวิจัยของอุบลวรรณ ปิติพัฒนาโชติ (2518: 158-160) และบุณยพร ปานดิษฐ์ (2529: 203-214)

2. จากสมมุติฐานข้อ 2 ที่ว่า หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองจะสอดคล้อง

และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการกำหนดหัวเรื่องมาตรฐานเป็นส่วนใหญ่

ผู้วิจัยทำการทดสอบโครงสร้างของหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยและหนังสือหัวเรื่องภาษาต่างประเทศโดยใช้หัวเรื่องที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "สถาปัตยกรรม" และ "Architecture" จากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยจำนวน 3 เล่มและหัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมาเปรียบเทียบกันตามโครงสร้างของหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องมาตรฐานคือ L.C. Subject Headings และ Sears List of Subject Headings เพื่อศึกษาเกณฑ์โครงสร้างของหัวเรื่องในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์โดยตรง ได้ผลว่า

หัวเรื่องใหญ่

หัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่ม หัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เอง และหัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องมาตรฐานล้วนเป็นค่านามตามลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องใหญ่ภาษาไทย กล่าวคือ จากจำนวนหัวเรื่องใหญ่ภาษาไทย 61 หัวเรื่อง ปรากฏว่า หัวเรื่องจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่ม และหัวเรื่องที่บรรณารักษ์ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นค่านามจำนวน 45 หัวเรื่อง

สำหรับกลุ่มคำที่ได้ใจความแต่มีการเปลี่ยนตำแหน่งโดยย้ายที่คำที่ต้องการเน้นหนักมาไว้เป็นคำแรกนั้นแม้จะมีจำนวนหัวเรื่องใหญ่มากที่สุดคือ 142 หัวเรื่องหรือร้อยละ 62.28 แต่จากการศึกษาปรากฏว่ามีเพียงหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" ที่มีลักษณะหัวเรื่องใหญ่จากคำดังกล่าวมากที่สุดคือ 124 หัวเรื่องหรือร้อยละ 54.38 หัวเรื่องจาก "Sears List of Subject Headings" มีหัวเรื่องใหญ่ดังกล่าวมากที่สุดเช่นกันคือ 14 หัวเรื่องหรือร้อยละ 6.14 หัวเรื่องใหญ่ที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองมี 4 หัวเรื่องหรือร้อยละ 1.75 ไม่ปรากฏว่ามีลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องใหญ่ดังกล่าวจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยทั้ง 3 เล่ม ซึ่งอาจเป็นเพราะโครงสร้างทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษแตกต่างกันด้วย

ส่วนหัวเรื่องที่มีคำอธิบายอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บมีเพียงหัวเรื่องจาก "L.C. Subject

Headings" ที่มีลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องใหญ่จากคำดังกล่าวคือ 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.44

หัวเรื่องย่อย

เมื่อเปรียบเทียบหัวเรื่องย่อยที่ใช้ประกอบหัวเรื่องใหญ่ในกลุ่มที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "สถาปัตยกรรม" และ "Architecture" ปรากฏว่า หัวเรื่องย่อยจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยมีน้อยมากไม่เพียงพอกับการใช้ของบรรณารักษ์ โดยหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" มีหัวเรื่องย่อยแสดงเขตภูมิศาสตร์ และหัวเรื่องย่อยแสดงยุคสมัยหรือลำดับเหตุการณ์จำนวนเท่ากันคือ 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.28 ส่วนหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" มีเพียงหัวเรื่องย่อยแสดงเขตภูมิศาสตร์จำนวน 1 หัวเรื่องหรือร้อยละ 0.28 สำหรับหัวเรื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" นั้นไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องย่อยประกอบหัวเรื่องใหญ่

สำหรับวิธีการเพิ่มหัวเรื่องภาษาไทยในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ขึ้นใช้เองของบรรณารักษ์เมื่อพบว่า ในหนังสือหัวเรื่องไม่มีหัวเรื่องที่ต้องการนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่า วิธีที่บรรณารักษ์ใช้มากที่สุดคือดูเทียบจากหนังสือหัวเรื่องจากภาษาต่างประเทศคือ "L.C. Subject Headings" โดยการแปลหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับคำในภาษาไทยซึ่งสอดคล้องกับผลของการวิจัย ที่พบว่า หัวเรื่องย่อยที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดในสาขานี้ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เองมีประเภทของหัวเรื่องย่อยครบทุกประเภทเช่นเดียวกับหัวเรื่องจาก "L.C. Subject Headings" ในขณะที่หัวเรื่องจาก "Sears List of Subject Headings" ไม่ปรากฏว่ามีหัวเรื่องย่อยแสดงวิธีเขียนและหัวเรื่องย่อยแสดงเขตภูมิศาสตร์ หัวเรื่องย่อยที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์กำหนดขึ้นใช้เองที่มีจำนวนมากที่สุดคือ หัวเรื่องย่อยแสดงสาขาเฉพาะด้านมีจำนวน 61 หัวเรื่องหรือร้อยละ 16.85 รองลงมาได้แก่หัวเรื่องย่อยแสดง

เขตภูมิศาสตร์และหัวเรื่องย่อยแสดงยุคสมัยหรือลำดับเหตุการณ์มีจำนวนเท่ากันคือ 22 หัวเรื่อง หรือร้อยละ 6.08 ในขณะที่หัวเรื่องย่อยจากหนังสือ "L.C. Subject Headings" มี หัวเรื่องย่อยแสดงเขตภูมิศาสตร์จำนวนมากที่สุดคือ 121 หัวเรื่องหรือร้อยละ 33.42 รองลงมา คือหัวเรื่องย่อยแสดงสาขาเฉพาะด้านมีจำนวน 86 หัวเรื่องย่อยหรือร้อยละ 23.75

จากผลของการวิจัยเปรียบเทียบดังกล่าวข้างต้น พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า หัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เองจะสอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการกำหนด หัวเรื่องมาตรฐานเป็นส่วนใหญ่ และผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของลออ รอดมณี (2531: 70-77) และเพ็ญแข ประจงใจ (2533: ก) ที่พบว่าหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เอง มีลักษณะเป็นค่านามทั่วไปและใช้หัวเรื่องย่อยประกอบหัวเรื่องใหญ่

นอกจากนี้จากผลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบปัญหาในการใช้หัวเรื่องที่ใช้ศัพท์ แตกต่างกันแต่สื่อความหมายใกล้เคียงกันจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่ม ที่มีปัญหาในการ เลือกใช้ โดยสามารถเสนอรายละเอียดได้เป็นกลุ่มดังนี้

สถาปัตยกรรม-ไทย

สถาปัตยกรรมไทย

สถาปัตยกรรม-สมัยโบราณ

สถาปัตยกรรมก่อนประวัติศาสตร์

สถาปัตยกรรมยุคดั้งเดิม

สถาปัตยกรรมสมัยโบราณ

สถาปัตยกรรมกับศาสนา

สถาปัตยกรรมทางศาสนา

สถาปัตยกรรมศาสนา

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลของการศึกษาที่พบจากหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่มและจากหัวเรื่องที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ 6 แห่งกำหนดขึ้นใช้เอง ผู้วิจัยจึงขอเสนอว่า ลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องใหญ่ภาษาไทยสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ควรเป็นค่านามค่าเดียว
2. ผู้วิจัยขอเสนอหัวเรื่องย่อยแสดงสาขาเฉพาะด้านซึ่งจากการวิจัยพบว่าเป็นหัวเรื่องย่อยที่บรรณารักษ์จากห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์มีการใช้มากที่สุด โดยเสนอเป็นตารางหัวเรื่องย่อย (ภาคผนวก ง) เป็นแบบแผนเช่นเดียวกับ Free-floating Tables ของ Library of Congress Subject Headings
3. เพื่อประโยชน์ในการกำหนดหรือจัดสร้างโครงสร้างของหัวเรื่องทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ให้เป็นมาตรฐาน ผู้วิจัยขอเสนอแผนภูมิเกี่ยวกับโครงสร้างของหัวเรื่องดังที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับหัวเรื่องทางด้านศิลปะ ดังนี้

ตำแหน่งที่ตั้ง (เฉพาะเจาะจง)	หัวเรื่องใหญ่	หัวเรื่องย่อยแสดง สาขาเฉพาะด้าน	เขตภูมิศาสตร์ (โดยทั่วไป)
1	สถาปัตยกรรม	- การออกแบบ	
2	สถาปัตยกรรม	- การออกแบบ	- ไทย
3 เชียงใหม่	- สถาปัตยกรรม		

4. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์ที่พบจากการวิจัยคือ บรรณารักษ์ห้องสมุดทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ควรรีบทำหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของคณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" เป็นหลักในการให้หัวเรื่องภาษาไทย เพราะการจัดทำหนังสือหัวเรื่องดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดทำคือ เพื่อรวบรวมหัวเรื่องที่ใช้อยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การให้หัวเรื่องเป็นมาตรฐานเดียวกัน อันจะช่วยให้ความร่วมมือในระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ส่วนหนังสือหัวเรื่องภาษาไทยเล่มอื่นๆ นั้นไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในการให้หัวเรื่องในสาขาวิชาเฉพาะ เช่นสถาปัตยกรรมศาสตร์ เนื่องจากหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย" มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำเพื่อให้ใช้ได้ทั้งห้องสมุดขนาดเล็กและขนาดใหญ่ที่มีหนังสือต่างๆ ไปไม่ได้เน้นสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนหนังสือ "หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" นั้น มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำเพื่อให้บรรณารักษ์ของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยที่เน้นทางสาขาสังคมศาสตร์ใช้ในการกำหนดหัวเรื่อง จัดทำบรรณานุกรม และช่วยให้บริการค้นคว้าและวิจัย

5. สำหรับองค์กรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือหัวเรื่องภาษาไทย เช่น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยนั้น ในการปรับปรุงหัวเรื่องที่มีอยู่แล้วสำหรับสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ควรมีการจัดทำ "คำอธิบายการใช้หัวเรื่อง" ให้ชัดเจนและควรมีการเพิ่มตัวอย่างในการใช้ชุดของหัวเรื่องย่อยเพื่อเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการนำไปใช้ นอกจากนี้ควรมีคำอธิบายการลำดับหัวเรื่องย่อยให้ชัดเจนว่า ควรจะใช้หัวเรื่องย่อยประเภทใดก่อนหลัง

6. การวิจัยเกี่ยวกับหัวเรื่องทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ครั้งต่อไปควรจะได้ศึกษาถึงการให้หัวเรื่องที่พบจากการวิจัยในครั้งนี้ว่า มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันแต่สื่อความหมายใกล้เคียงกัน และการใช้ลำดับหัวเรื่องย่อยแสดงเขตภูมิศาสตร์แตกต่างกัน โดยทำการศึกษาจากผู้ใช้นี้ซึ่งอาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการตลอดจนนิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้ที่บรรณารักษ์ต้องคำนึงถึงเป็นหลัก เพื่อให้การกำหนดหัวเรื่องของบรรณารักษ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุดเพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงวัสดุห้องสมุดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ